

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-3348164

30.11.2020

Konu : Soru Önergeleri (7/36224)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.11.2020 tarihli ve 43452547-120.07-738396 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adıyaman Milletvekili Sayın Av. Abdurrahman TUTDERE'ye ait 7/36224 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/36224) (2 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : DAYWTOZC

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Ayten ZAN

SANCAK

SANCAK
Mühendis

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADIYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. ABDURRAHMAN TUTDERE'YE AİT
7/36224 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Adıyaman İlimiz genelinde sözleşmeyle tütün alımı yapan 14 firma bulunmaktadır.

Tütünlerin sözleşmede belirlenen fiyattan daha düşük satın alındığı konulu, biri Kâhta Ziraat Odası Başkanlığından olmak üzere CİMER kanalıyla Adıyaman genelinden toplam 7 başvuru yapılmıştır. Yapılan başvurular incelenmiş muhataplarına gerekli uyarı ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

Söz konusu üretici başvuruları yakınma/şikâyet niteliğinde olup, bugüne kadar Adıyaman'dan Bakanlığımıza ulaşan Ekspertiz Sonucuna İtiraz Dilekçesi bulunmamaktadır. Yine de başvurular titizlikle değerlendirilmiş ve tütün üreticilerine;

Tütün alımlarının üretici ile alıcı arasında akdedilen Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü, tütünlerin alım fiyatının anılan sözleşmenin 4'üncü Maddesinde yer alan "Üretici tarafından üretilen ve denk haline getirilen tütünlerin, alıcının tütün eksperlerince, bu sözleşmenin 8'inci Maddesinde yer alan nevi tanımlarına uygun olarak yapılacak ekspertiz muayeneleri sonucu belirlenecek nevi kiloları ve neviler için bu sözleşmede yazılı fiyatlar, ürün fiyatının belirlenmesine esas teşkil eder. Nevi kilolarının nevi fiyatları ile çarpımı ve çarpım sonuçlarının toplanmasıyla bulunacak bedel ödemeye esas tutar olup, birim fiyat bu tutarın toplam kiloya bölünmesiyle bulunur." şeklindeki düzenleme esas alınarak hesaplandığı, tütünlerini alıcı şirkete teslim eden üreticinin, tütünlerin ekspertizinin doğru yapılmadığı ve bunun sonucunda nevi kilolarının hatalı tespit edilerek tütün alım fiyatının yanlış hesaplandığı, diğer bir ifadeyle tütünlere değerinin altında bir fiyat verildiği kanaatinin taşınması durumunda, anılan sözleşmenin 7/F Maddesindeki hükümler kapsamında itiraz hakkı bulunduğu, üreticinin bu hakkını kullanması durumunda itiraza konu tütünlerin Tarım ve Orman Bakanlığında görevli bir tütün eksperinin başkanlığında alıcı ve üretici temsilcilerinden oluşan heyetçe incelenerek itirazın karara bağlanacağı zaman geçirilmeden bildirilmiştir.

Türkiye'de tütün üretimi, 4733 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde üretici ile alıcının piyasada serbestçe bir araya gelerek karşılıklı sözleşme imzalamaları doğrultusunda gerçekleşmektedir.

Sözleşmede tütün alım fiyatının nasıl hesap edileceği Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü, tütünlerin alım fiyatının anılan sözleşmenin 4'üncü Maddesinde akde bağlanmıştır. Bu şekilde gündeme gelen genelde sözleşmedeki birinci nevi fiyatı olmaktadır. Oysa sözleşmede önceden belirlenen değişik kalite kriterleri (nevi) ve her nev'inin ayrı bir fiyatı bulunmaktadır. Tütün alım fiyatı da bunların dağılımı ve çarpımına göre belirlenmektedir. Dolayısıyla sözleşme hükümleri dikkate alındığında, üretim süreci tamamlanmamış (kurutularak ambalajlanmamış) tütünlerin ekspertiz işlemi gerçekleştirilemeyeceğinden, fiyatın önceden belirlenmesi teknik olarak mümkün değildir.

Diğer taraftan, alıcı şirketler, üretileceği sözleşmede akde bağlanan tütün miktarını yine sözleşmede karşılıklı mutabakatla belirlenen nevi fiyatları doğrultusunda teslim almak zorundadır. Aksi halde aynı sözleşmenin 7/D Maddesinde yer alan "... alıcı tütünleri satın almaktan üretici ise teslim etmekten hiçbir şekilde kaçınmaz. 5 inci maddenin (B) fıkrasında

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

belirtilen sürenin sonuna kadar tütünlerin teslim veya tesellüm edilmemesi halinde taahhüdün yerine getirilmesini isteyen taraf, karşı tarafı yazılı olarak uyarır. Yazılı uyarının yapıldığı tarihten itibaren bir hafta içerisinde taahhüdünü yerine getirmeyen taraf karşı tarafa, sözleşmede yer alan üretim miktarının %10 eksiği dışında kalan, yerine getirilmemiş taahhüt miktarı ile en yüksek nevi fiyatı çarpımının %50'si tutarında cezai şart ödemeyi peşinen kabul eder.” şeklindeki hükme göre tazminat ödemek zorundadır.

Bunun yanında, üreticinin tütününü teslim almayıp sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda, söz konusu şirketlere, 4733 sayılı Kanunun 8/5-b bendinde yer alan “... yazılı sözleşme esaslı veya açık artırma yöntemi ile yapılan alım satım kapsamındaki yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmeyenlere onbin Yeni Türk Lirasından ellibin Yeni Türk Lirasına kadar (2020 yılı için 31.903 TL’den 159.562 TL’ye kadar) idarî para cezası verilir.” şeklindeki hüküm doğrultusunda Bakanlığımızca idari para cezası uygulanacaktır.